

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyi: Magyaróra . . . . . 10 korona
 Külföldi: Magyaróra 18
 Magyaróra 5
 Magyaróra 20

Felolvasó szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Törvény a munka védelmére.

— ápr. 30.

Erősen hangoztatják mostanában mindenféle azt az eszmét, hogy a munkások erőszakoskodásaival szemben, de meg egyáltalán a munkás-kérdés egynés és célszerű megoldása érdekében mielőbb törvényt kell alkotni a munkáról, a munka védelméről.

Nem tudom ki volt az első, aki az ugynevezett sztrájk-törvényt most fölvetette. De hiszen ez mellékes, Előbb-utóbb a nemzetközi bölcsek is rájönnek, hogy így nem maradhat a dolog.

Nem fontos kérdés tehát, szükséges-e már most ez a törvény a munka védelmére avagy még halasztható annak megalkotása.

Mi magyarok nem várhatjuk be, a míg az eszme megvalósítása valakinek a külföldön eszébe jut. — Amint az élesdi eset is mutatta, reánk magyarokra nézve a nemzeti köziség jelszava nem oly sima, mint más, homogén nemzetekre nézve, hanem foga és tövise van, amely harap és amely szur. De máskülönben is, valamely eszme fölerőszkolni akarása két dolog és mikor arról van szó, hogy rendezett állam tűrhet-e magában egy más törvények alá, különleges törvények alá tartozó államot? Hát ezt a kérdést csak oly könnyedén venni nem szabad.

Nem az eszmeszabadság eltiprása az, amiről beszélünk kell, hanem az egyéni szabadság és az államrend elleni erőszakoskodások és mérenyletek eltiprása. Tessék eszmét hirdetni, de azt is csak olyat, ami az emberiségre és társadalomra nézve félreismerhetetlen közveszélyességet nem rejt magában, — hanem eszmehirdetés és az eszmének erőszak utján való propagálása közt nagy különbség van. A sztrájk pedig mindinkább olyan alakot kezd ölteni, mely a társadalom és állam belbékéjét erőszakos beavatkozásokkal zavarja

meg. A sztrájk az egyéni szabadság jelszava alatt brutális elnyomása akar lenni az egyéni szabadságnak s oly jogokat kezd arrogálni magának melyek egy rendezett társadalom axiomáival összeférhetlenek, mert ugyan melyik hatóság merne megengedni magának oly brutális önkényt, amelyet a sztrájk-törvényei (!) ma már szélében-hosszában gyakorolnak az az, hogy nem engedik munkába az embereket! Hát mi ez? Ki, melyik állam adta meg ezt a jogot egyik állampolgárnak a másik ellen? És vajjon állam, mely eszén jár és nem akarja magát kifordíttatni a sarkából, eltűrhet ily erőszakos föllépéseket a szabad állam szabad polgárai ellen?

Megáll az ember esze, hogy ezt a felfordult civilizációt, mely a terrorizmusnak egy ily közveszélyes és tűrhetetlen jogtalanságát szabadon gyakorolja, még nem vette szemügyre senki és a *kenyérkeresettől való amaz eltiltást*, mely valóságos blokádot von a társadalom körül, zsebetett kezekkel néztük. Zsebetett kezekkel néztük, hogy a társadalom egy percentje mily szabadon állja útját a társadalom kilencvenkilenc percentjének.

De hát értsük meg egymást! A szociális eszmék ellen, legyenek azok bár nemzetköziesek, nem akar itt törvényes avagy fegyveres fölvonulást senki, hanem a mindinkább merészebb és vérszemet kapó, immár az *államot hadüzenettel fenyegető* üzenetek és erőszakoskodások ellen igen. Ez az állapot tűrhetetlen, ez az állapot közveszélyes, ez ellen az állapotellen tenni kell. És pedig preventív eszközökkel addig is, amíg a törvényhozás észére tér.

Az állami rendért felelős hatalom addig is oly szigorral sujthatja az *utonállást*, amily szigorral a társadalmi törvények ily esetekben rendelkeznek. Megtámadni a munkába álló kocsisokat és lehuzni vagy leverni a szekerekről, avagy egyáltalán megtá-

madni bármely munkába álló munkást hát mi az? Erre nemcsak hogy senki följogosítva nincs, hanem a mai szituációk közepett a legveszedelmesebb bűntények egyikét követi el és arra való az állam hatalma, hogy a polgárok védelméről a legnagyobb szigorral gondoskodjék.

A Kossuth Lajos-utcai fiók-parlament.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 29.

Mintha a kormányválságok napjait élnők, a politika tanyát ütött a Kossuth Lajos utcai sikos aszfalton.

Polonyi Géza viszi a szót. A civilista felemelése ellen beszél. Kaas Ivor báró a harcias néppárti szekundol. Fáy Aurél adomázik.

— Ha kell megobstruáljuk a civilistát — hangoztatja Polonyi Géza és hozzáfűzi:

— Garantálok, hogy törvény nem lesz belőle.

— Hát az idej költségvetés? A kormánynak csak június végéig van indemnitása — jegyzik meg a körülállók.

— Hát nem lesz költségvetés! — felel Polonyi kurtán.

— Exlex-be kerülünk!

— Hát akkor exlexbe kerülünk — válaszol ismét Polonyi Géza.

— Ezt azonban nem engedjük meg — förmednek föl a többiek. — Bécsben máris utaltak rá, hogy Magyarországot exlex-ben is egészen jól el lehet kormányozni. A saját testünkön nem teszünk újabb érvágást.

— Hát hogyan akarjátok a kormányt megbuktatni? — kérdi most Polonyi.

— Exlex-szel bizonyára nem! — volt a felelet.

— Akkor a gazdasági kérdéseknél inditunk harcot — elmélkedett Polonyi.

— Az 1899. évi XXX. t. cikk alapján.

— Hogy gondolja ezt képviselő ur — kérdi egy kormánypárti újságíró.

— Ugy, hogy autonóm vámtarifa nélkül mi nem tárgyalunk külfölddel. A

TOLNAI DANIEL ● Debrecen Piac-utca 49 szám. ● a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

kormány megszegi az 1899. évi XXX. t. cikk garanciáit.

— Dehogyan szegi — vitázott az újságíró. Az 1899. évi XXX. t. cikk tarifális rendelkezéseit maguk a magyar viszonyok döntötték meg. Az ellenzék obstruált egy álló esztendeig, az autonóm vámtarifa nem készülhetett el. Hát mi történjék. Vámbáboruba menjünk a külfölddel a saját mulasztásunk miatt?

És folyt a vita pro és kontra és az élénk eszmecsere oda összegeződött, hogy támadni kell a kormányt bármilyen alapon, mert a támadás az ellenzéken önzés.

Az első képviselőházi ülések tehát a Kossut Lajos-utcai parlament határozata szerint a vihar jegyében indulnak majd.

AZ IPAR ÉS MUNKASZÜNTETÉS.

— ápr. 30.

(K.) Kevés a kenyér, kevés a szabadság. Ezt olvasom egy lapban, elmélkedem tehát e szavak felett. Előre is kijelentem, hogy elfogadom a felállított tételekben rejlő igazságot.

Ezen igazsággal szemben azonban megkísérlem beigazolni, hogy miért kevés a kenyér és miért kevés a szabadság...

Kevés a kenyér, mert kisiparunk pang. Elvannak tőle zárva ama életet adó nedvek, melyekből táplálkozhatnak. A kisiparost ma rengeteg teher nyomja és ezen terheket nem veszi le vállairól sem a törvényhozás, sem azok a tényezők, melyek hivatva volnának a kisipar fellendítésén fáradozni. A kisiparos magára van hagyatva. A gyári vállalatok, az egészségtelen verseny, a külföld selejtes portékáinak beözönlése, az olcsó és könnyen visszafizethető hitel hiánya mind oly ellenségei a kisiparosoknak, melyek a kisipar egészséges fejlődését gyökerébe támadják meg. Mert míg a gyárak és nagyobb iparvállalatok hatalmas üzemükkel, olcsó hitelükkel, nagy kivitelökkel gazdagodnak, részvényeseik dus osztalékban részesülnek, sokszor csekély munkadíjat fizetvén, addig a kisiparos szűkös eszközeivel megélhetésének forrásait naponként nehezebben és nehezebben tudja felnyitni. Hitele nincs, hitelt azonban kénytelen nyujtani, romlása tehát biztos.

Innen támad aztán az elégedetlenség.

De míg fiatal (az a kisiparos, csak elél valahogy, ellenben ha megöregszik, nyomor és szenvedés vár rá. Már maga ez a folytonos aggodalom, hogy mi lesz, ha kezei elerőtlenednek képes tönkretenni a kisiparos munkakedvét. Mert abból, amit napról-napra keres akár a gyárakban, akár önkézésre dolgozva, nem tehet félre egy fillért sem. A megélhetés nehéz, talán gyermekek is vannak, betegség, szerencsétlenség is érheti, egy szóval annyi bajjal, lelki és anyagi gondal kell küzdenie, hogy nem csodáljuk,

ha lelki világa elborul és a kába tanok utvesztőjébe téved.

Innen erednek a munkaszünetések. a jogrend felbontására irányuló törekvések, az egyéni és közszabadságnak téves magyarázása, a szabadság követése és azok a szocialista törekvések, a melyek az anarkiához már nagyon is közel állanak.

A szegénység és nyomor rossz tanácsadó. Az ember még könnyebb megélhetése közepett is irigykedve néz azokra, akiket végzetük jobb sorshoz juttatott. Az álmaiban csalódott, a lelketlen izgatók által feltüzelt és saját szegénységét nem a vallás és megnyugvás szemüvegén néző ember annál inkább elégedetlenkedik és azt hiszi, hogy az ő szerencsétlenségéért az egész társadalom és az egész jogállam, — az összes intézmények felelősek.

Bölesen mondta egyik debreceni iparosunk e sorok írójának a napokban, hogy az általános elégedetlenség oka részben az, hogy igen sok tanulatlan, neveletlen és sok tekintetben nem az ipari pályára való emberek özönlik el az ipar mezejét.

Az ilyen emberek csinálják a zavart.

Bolond tanok után indulnak, folyton azt a világmegváltó nemzetközi demokráciát hangoztatják, melynek alfáját sem ismerik.

Szerepelni vágnak és szájhősködésükkel részben elámitják a magyar munkást, aki nehéz viszonyok közt keresve kenyerét a böles tanácsok értékes buza szemei helyett az ártalmas konkoly után kapkod.

És ezzel nemcsak önmagát rontja meg, hanem a kisipar sülyedését is elősegíti.

Okulhatna pedig a munkaszünetések történetéből, mert az ilyen törekvéseknek átlagos 60—70 százaléka nem hoz üdvös eredményt, sőt bebizonyítható hogy az elégedetlenek állapota az erőszakos küzdelmek után rosszabb az előbbinél.

Munkás, kötelességtudó iparos osztályt kell nevelni magának az iparos osztálynak.

Ezt pedig úgy éri el, ha nem vállal szolidaritást azokkal, kik a rendet mesterségesen bontogatják és az egyéni és közszabadságot, valamint ezeknek ideális diadalát erőszakoskodásukkal évtizedekre visszavetik. A képzett, művelt és a társadalmi jogrendhez ragaszkodó, az állam törvényeit tiszteletben tartó és az egyéni szabadságot helyesen értelmező munkás ember, bár lesznek is sérelmei, ezek orvoslására nem az erőszakot, nem a lehetlent fogja megkísérteni, hanem igyekezni fog jogos mozgalmához az általános rokonszenvet felkeltani. És bizonyára ily uton sokkal többet fog elérni, mint azokkal az eszközökkel, melyeket az izgatóktól kap kölcsön soha jóvá nem tehető romlására.

A jog, igazság, szabadság és megélhetés megilletnek egyformán mindenkit, aki eszével, tollával vagy munkásezközeivel dolgozik. De aki csak a kedélyek izgatására törekszik, aki az elégedetlenség szellemét idézi fel, aki törvényt sért, jogot bont, a szabadságot szabadosságnak tekinti és munkaszünető pénztárakból akar élni, annak nem lehet helye azon iparosok és munkások közt, k.k. Magyarország gazdasági, ipari és társadalmi jólétének eddig erős és becses oszlopai voltak és azok kívánják maradni a jövőben is.

És ez esetben nem lesz kevés a kenyér és a szabadság, ez a nemzeti becses kincs gyarapodni és erősödni fog.

A képviselőház lefolyt ülésesszaka.

Percel Dezsőnek, a képviselőház elnökének jelentéséből a következő érdekesebb adatokat ismertetjük: a lefolyt ülésesszak egyike volt a leghosszabbaknak, másfel esztendeig tartott.

Az ülésesszakban képviselő állásukról lemondottak 25-en. Elhunyt 16 képviselő Kuriai ítélettel Baros János választása megsemmisítetvén, ebből kifolyólag a képviselőház a csongrádi választókerület képviselőküldési jogát felfüggesztette. Összeférhetetlenségi allandó bizottság ítéletével — gondnokság alá helyezés miatt — Baros Károly választása semmisítetett meg. Időközben képviselővé választott 48 képviselő.

E szerint lemondás, elhalálozás és ítéletileg történt megsemmisítés folytán üresedésbe jött 32 képviselő hely — az első ülésesszokról betöltetlenül maradt 3 képviselő hely, melyekből új választás útján betöltetett 43, így tehát ez idő szerint 2 választókerület van üresedésben, egynek pedig a képviselőküldési joga van felfüggesztve. Kuriai ítélettel Jakabffy István választása semmisítetett meg s helyette ellenjelöltje, Konkoly-Thege Sándor lett ítéletileg képviselővé kimondva.

Ez ülésesszakban a kormány részéről beadott összesen 71 törvényjavaslatot. A fontosabbak a következők:

A miniszterelnök beadott 2 törvényjavaslatot, melyek még elintézésre várnak, ugymint:

„Ő császári és apostoli királyi fellege legmagasabb udvartartása költségeiről.“

„A főrendiház tagjainak összeférhetlenségeiről.“

A belügyminiszter beadott 14 törvényjavaslatot, ezek közül szentesítetett: „a kivándorlás szabályozásáról“, „három új csendőrkörület felállításáról“, „külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról“, „Magyarország és Ausztria közt Szepes vármegye és Gácsország szélén az u. n. Halastó körüli területen az országos határvonalnak megállapítása iránt az 1897: II. t. cikk értelmében alakított választott bíróság által hozott ítélet becikkelyezése tárgyában“ beadott törvényjavaslat.

Letárgyaltatott és a főrendiházhoz átküldetett: „a vármegyei alkalmazottak (tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet) illetményeinek szabályozásáról“ szóló törvényjavaslat.

Elintézésre vár: „a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illet-

mányeinek szabályozásáról". „az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. t. cikk módosításáról" szóló törvényjavaslat.

A honvédelmi miniszter beadott 9 törvényjavaslatot, ezek közül elintézésre vár még „a cs. kir. közös hadsereg katonai nevelő- és képzőintézeteinél magyar honos ifjak részére létesített 250 alapítványi helyről szóló 1897. és XXII. t. cikk módosításáról" szóló törvényjavaslat.

Az igazságügyi miniszter beadott 3 törvényjavaslatot, melyek még elintézésre várnak: „a kereskedelmi üzlet átruházásáról", „az uszoráról és káros hitelügyletekről" szóló 1883. XXV. t. cikk módosításáról és kiegészítéséről", „a főudvarnagyi bíraskodásról"; a mult ülészakról elintézetlenül visszamaradt; „a magyar polgári perrendtartásról" szóló törvényjavaslat.

A kereskedelemügyi miniszter beadott 17 törvényjavaslatot, melyek még elintézésre várnak, A fontosabbak:

„a magyar korona országai és 6 felsége többi királyságai és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről", az osztrák-magyar vámterület autonóm vámtarifájáról", „a német birodalommal és olaszországgal kereskedelmi viszonyainknak rendezése céljából megindítandó tárgyalásról", „a m. kir. államvasutak alkalmazottai illetményeinek szabályozására szükséges költségek fedezéséről" szóló törvényjavaslatok.

A pénzügyminiszter beadott 24 törvényjavaslatot, melyek közül tárgyalásra várnak még: „a magyar korona országainak pénzügyminisztere és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminisztere között az üzletüket az osztrák-magyar monarchia mindkét államra kiterjesztő vállalatok kétszeres megadóztatásának elkerülése végett, valamint az egyenes adók körébe tartozó némely már ügy iránt létrejött egyezményről", „az állami tisztviselők, altisztok és szolgák illetményeinek újabb szabályozásáról", „a koronaérték megállapításáról" szóló 1892. XVII. t. c. további kiegészítéséről", az 1892. XVIII. t. c. alapján a magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme és pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről", „a m. kir. államvasutak kibővítéséről, vasuti és más beruházásokról, valamint a szükséges költségek engedélyezéséről" szóló törvényjavaslatok.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a második időszakban nem adott be törvényjavaslatot.

Mentelmi ügy előfordult ezen ülésszakban 117. Ezek közül elintéztetett: 86. Elintézetlen maradt 31. Az I. ülészakról fennmaradt és a jelen ülészakban elintéztetett 24. Indítvány és határozati javaslat beadott 250. Elintéztetett 160. Elintézetlen maradt 90. Interpelláció előterjesztetett 180. Elintéztetett 137. Elintézetlen maradt 43. Összeférhetetlenségi bejelentés volt 18. Elintéztetett 15. Elintézetlen maradt 3. Az előző ülészakról fennmaradt s a II. ülészakban elintéztetett 6. Felirat és kérvény beadott 4011. Elintéztetett 273. Elintézetlen maradt 3738. Az első ülészakról elintézetlenül fennmaradt s a jelen ülészakban elintéztetett 323.

A magántudós öngyilkossága.

Budapest, apr. 29.

Ma kora reggel szenzációs öngyilkosság történt a fővárosban. Földvári Jakab, a ki mint magántudóst nyílt leveleivel és specialis gyógymódjával esztendőök óta foglalkoztatta az egész ország közönségét, és arról volt híres, hogy télen nyáron hajadonfővel és mezitláb járt, ma reggel félakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosságról tudósítónk a következő részleteket jelenti:

A németvölgyi 17238. számú villájában lakott Földvári Jakab 52 éves magántudós a feleségével Mechlovits Herminnel. Két évvel ezelőtt még a városháza-téren virágzó fehérenemű kereskedése volt, amikor egyszerre az a bogara támadt, hogy ő van hivatva a szenvedő emberiséget megmenteni. Saját külön gyógymódot talált fel és azzal elkezdett manipulálni.

Németvölgyi villája mögött szanatóriumot épített és a fővároshoz, meg a miniszteriumokhoz memorandumot adott be, amelyekben a szanatóriumára és saját külön gyógymódjára engedelmet kért. Természetes, hogy ezt nem engedélyezték.

Másfél esztendő óta azután egyebet sem tett, mint nyílt levelekkel árasztotta el a lapok nyílttéri rovatát, amelyben a gyógymódja mellett kardoskodott. Ilyentóman hamarosan a főváros legérdekesebb alakja lett, akit ha az utcán végigment, csoportokban kísérték az emberek. Ő maga pedig ugyanolyan arányban szegényedett, mint ahogyan híressé lett. A vagyonát elköltötte, sőt adósságokkal túlterhelte nyaralóját. Egy idő óta azután valósággal buskomorra lett.

Elkeserítette, hogy tervével a városnál kinevetik. Sűrűn emlegette a feleségének, hogy öngyilkos lesz. Ma hajnalban rendes szokásához híven 3 órakor felkelt és megkezdte a gyógymódját. Reggel hét órakor átlátogatott a farkasréti temető igazgatójához, aki régi jó ismerőse volt és zablisztet vitt neki. Elkeseredetten beszélgetett az igazgatóval és hevesen kifakadt az emberiség ellen.

— Nem érdemes élni, mert az emberiség nem méltányolja az ember életcélját.

Elkeseredetten távozott az igazgatótól. Még szóba állott hazafelé menet a szomszédjában lakó sirásóval, azután elment. Nyolc óra után a feleségének feltűnt, hogy a férje szokatlanul soká maradt el. Keresni kezdte mindenfelé, amikor észrevette, hogy a padlás ajtaja nyitva van. Rosszat sejtve felsietett a padlásra, ahol nagy rémülettel látta, hogy a férje félakasztotta magát. A padlás kéményéhez támasztott egy létrát, amelynek hetedik fokára kötötte a zsinagógát, amelynek másik végét a nyakára hurkolta. A megrémült asszony a 250. számú rendőrt hívta segítségül, aki levágta Földvárit, de a szerencsétlen ekkorra már meghalt. Két levelet találtak a zsebében. Egyik a rendőrséghez, a másik a nagy közönséghez van címezve „Embértársaimnak" felirattal. Mindkét levelében azt írja, hogy ideális életcélja nem teljesült, nincs miért élnie. A rendőrséget arra is kéri, hogy ne boncolják fel. A szerencsétlen ember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

H I R E K.

* **Májusi ájtatosságok.** Mikor a téli álmából új életre ébredt természet virágokkal hinti be a réteket és mezőket, melyek illatárjától mintegy megitalulva szebbnek látjuk az életet, mint valaha, akkor a kath. világ összeszedi azokat a virágokat. s oda rakja a női Ideálnak, a Szűz Máriának a lábai elé. Egy egész hónapon keresztül nap mint nap összegyűl annak a dicsőítésére, a kiből sok a tökéletesség, semmi a hiba, mint a legszentebb könyv mondja teljes a malasztal. Ezek a szívét lelket felemelő ájtatosságok városunk kath. egyházában is szokásban vannak. Minden délután fél 6 órakor kezdődnek szent olvasóval. — Este 6 órakor szentbeszéd követi, melyet mindenkor Dr. Wolafka Nándor v. püspök tart. Predikáció után ének vagy zeneszó következik, melylyel a helybeli legkiválóbb művészek és műkedvelők róják le tiszteletük adóját, végül lytánia zárja be az egész ájtatosságot.

A róm. kath. templomban holnap, május hó 1-én, mint mely husvét után a IV. vasárnap, az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek: Reggel 6 órakor misét mond Ruzska Zoltán, 7 órakor Szabó István, 8 órakor egy kegyesrendi tanár misézik, melyen jelen lesznek a főgimnáziumi ifjuság és az elemi iskolák növendékei. 9 órakor ünnepélyes nagymise, tartja Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost plébános segédlettel, mely után Ruzska Zoltán szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor misézik Molnár Dezső Kálmán igazgató a Svetits zárda növendékei számára. Fél 12-kor misét mond Nyári Ignác. D. u fél 3-kor kereszténytanítás, tartja Dr. Wolafka Nándor v. püspök. 3 órakor lytánia, utánna szentolvasó. Este 6-kor májusi ájtatosság.

* **Az üzletvezető Budapestén.** Tolnay Kornél a máv. debreceni üzletvezetője hivatalos ügyben az éjjeli vonattal Budapestre utazott.

* **Munkaszünetek.** Az ipar mindenemű ágának munkásai, szakemberei munkába állottak, csak a kefégyáriak szünetnek még. Az ő ügyükben ma délelőtt várható a fordulat. Ma délelőtt fog ugyanis lefolyni az utolsó egyezkedési tárgyalás a Falk féle kefégyárban, a munkások vezetői és a két gyáros között. Ha ez sem vezet eredményre, úgy itt békés uton eredmény el nem érhető. Egyik félnek okvetlen — meg kell történnie. S mi azt hisszük, inkább a munkások vannak rászorulva a gyárosra. Ha azonban megállapodásra tudnak jutni úgy hétfőn mind a két gyár újra és egyszerre megkezdzi az üzemet.

* **Szabad a költözködés.** Addig az volt szokásban, hogyha május elseje vasárnapra vagy ünnepnapra esik, a költözködést csak másnap lehetett megkezdni. Most azonban kivételesen — ámbár elseje vasárnapra esik — szabad a költözködés. Ez azonban nem azt jelenti, hogy kell.

* **A király Budapestre érkezése.** Ma hivatalosan értesítette Halmos János polgármestert az udvarmesteri hivatal, hogy Őfelsége Budapestre hétfőn délután 6 órakor érkezik.

* **Hány választó lesz a jövő évben.** Debrecen sz. kir. város központi választmánya az összeíró küldöttségek munkálatait felülvizsgálván, úgy találta, hogy az I. választó kerületben 1500, a II. választó kerületben 2081, a III. választó kerületben 1850, együtt 5431 választó birand az 1905. évben választói jogosultsággal. Az ideiglenes választói névjegyzék, nem mint előbb tervezve lett, — a városház I. emelet 26. számú helyiségébe, hanem a nagyközség könnyebb hozzáférhetése végett a városházának közgyűlési termébe fog folyó évi május 5 napjától azon hó 25 napjáig közszemlére kitétetni a névjegyzék elleni felszólalások s azokra teendő észrevételek beadási módzata és határidőiről a központi választmány 12—1904. számú, házanként is kihordatott s itt alább közlendő hirdetménye ad bővebb felvilágosítást.

* **Közügylés.** A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara 1904. évi május hó 5-én d. u. 3 és fél órakor rendes közgyűlést tart, melyre a kamara tagjait meghívja. A napirend fontosabb tárgyai a következők: A vasutasok sztrájkjáról, Hajdumegye telefonhálózata; Nyilvános árverési csarnok Debrecenben; A vasárnapi munkaszünet kérdése; A házalási ügy rendezése; A debreceni munkássztrájk. Szönyegre kerülnek továbbá a kamarához intézett kérelmek és egyéb elintézendő váro ügyek. — Egyáltalában a napirend és tárgysorozat minden egyes pontja ugyszólván országos érdekű kérdéseket vet fel, a melynek megvitatására elsősorban is a kamara van hivatva.

* **Tomcsányi Rusi meghalt.** Tomcsányi Rusi, a Magyar Színház szerencsétlenül járt tagja meghalt Récsy-tanár klinikáján. Tegnep már látszólag jobbra fordult az állapota és orvosai remélték, hogy megmenthetik az életnek. Tegnep este meglátogatta a beteg művésznőt dr. Rác Jenő ügyvéd és Gergely Gizella művésznő. Rác Jenő éjfél 12 óráig maradt a művésznő betegágyánál, azután távozott. Gergely Gizella meg hajnali 3 óráig virasztott Tomcsányi Rusi mellett, azután 6 is lefeküdt a szomszédos szobában. Fél 4 órakor az ápoló apáca észrevette, hogy az előbb még normális állapotban levő beteg hörög. Nyomban értesítette dr. Góth Lajos ügyeletes orvost, aki konstátálta, hogy a beteg haldoklik. A szenvedése mindössze negyed óráig tartott. Tomcsányi Rusi hajnali fél négy órakor meghalt. Holttestét a kórház halottias szobájában helyezték el. A szerencsétlen leány égési sebeket szenvedett. A halál hírére a Magyar színház épületére kitűzték a gyászlóbobót.

* **Letört bimbó.** Gedeon Béla kereskedelmi iskolai tanárt, városunk e rokonszenves, közbecsülésben álló alakját, súlyos csapás érte. Két éves kis leánykája, az angyal arcú Katika bubuka meghalt. A gyermekek cudar réme — a vörheny fojtotta meg. Tegnep délután kísérté ki a temetőbe a rokonok, jóbarátok és ismerősök osztatlan részvéte. Ott sok-sok virágot helyeztek reá az édes anyja kebléről oly korán letört szép kis virágszálla...

* **Fenyő Sándor kiadatása.** Kiss István dr., a budapesti büntető törvényszék

vizsgálóbírája ma délelőtt már fölterjesztette az igazságügyminiszterhez a kérvényt Fenyő Sándor kiadatása iránt, a kit tudvalevőleg tegnap Svájcban, a sargansi állomáson letartóztattak.

* **Szerencsétlenség.** A bősörményi uton Varga Róza 4 esztendő kis leányt, ki bizonyára vigyázatlanság folytán került az országútra, egy lovas nélküli megbokrosodott ló elgázolt, úgy, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. A ló ismeretlen tulajdonosát a rendőrség keresi.

* **Cserebogarak.** A mezőrendőrségről kapjuk azt a hírt, hogy a külsőségeken fekvő kertekben a cserebogarak szaporodása oly veszedelmes mérveket kezd ölteni, hogy a gazdáknak a legszigorubb óvintézkedéseket kell megteenniök, ha azt akarják, hogy kárukat némirészen csökkentésék.

* **Hatósági értesítés.** A VII-ik állat-egészségügyi körzet az elrendelt sertés-vész miatti zárlat alól a mai napon feloldatott. Sertésvész miatt ez idő szerint a VIII-ik és IX-ik körzetek vannak lezárva. Debrecen, 1904. ápr. 29. — *Mezőrendőrkapitányság.*

* **Névmagyarosítás.** Spitzer József debreceni lakosnak és Izsák nevezetű kiskorú fiának, megengedte a belügyminiszter, hogy nevüket „Hajdu“-ra változtassák.

* **A sertészárlat feloldása.** Dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány a mezőrendőrség nevében átirt a Városi Tanácshoz, hogy mivel a sertésvész már igen gyengén pusztít a hizók között, s száj és köröm fájás is csakszórványosan fordul elő s mivel már csak a két körzet van zár alatt — engedélyezze a sertésvásár megtartását mielőbb, még pedig aképpen, hogy a kis — szabadság nap utáni sertésvásár az 5-ik körzetben levő baromvásártéren legyen, mindaddig, míg a zárlat alatt levő 8-ik és 9-ik körzet feloldatik a zár alól. Ebben a fontos dologban a nagyközség szempontjából is kívánatos, hogy a városi tanács minél előbb kedvező határozatot hozzon.

* **Kisorsolt záloglevelek.** A Debreceni Első Takarékpénztár f. hó 25-én sorsolta ki a 200, 500, 1000, 2000, 5000 és 10,000 4 és fél százalékos záloglevelek közül a sorra kerülőket. Ezek 1904. nov. hó 1-ig még kamatoznak és teljes névértékükben Debrecenben a Debreceni Első Takarékpénztárnál, Bécsben a Niederoesterr. Esc. Gesellschaftnál, Budapesten a Magyar Ált. Hitelbanknál és a Hermes magy. ált. váltóüzlet részv.-társaságnál, Triesztben a Filiale der Unionbanknál váltatnak be. A kisorsolt záloglevelek, ha a fenti időponttól számított 6 hó múlva beváltásra be nem mutattnának, ezen időtől kezdve a betétek gyakorlatban levő legalacsonyabb kamatlább mellett kamatoznak.

* **Leiketlen asszony.** Gajdos Róza 38 éves dajka emelt tegnep panaszt a rendőrségen, hogy Emma nevű gyermekleányát tartás végett Balog Józsefné Csapó utcai lakoshoz adta s az a helyett, hogy tisztességes bánásmódban részesítette volna folyton éhezette s verte az ártatlan gyermeket. A rendőrség megindította a leiketlen asszony ellen a legszigorubb eljárást.

* **Talált óra.** Egy női zsebórát, melyet f. hó 21-én találtak, a rendőrkapitány

tánság bűnügyi osztály főnökétől jogos tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti.

* **Elveszett csütörtökön egy kávé barna fiatal angol vizsla.** A megtaláló illő jutalmat kap Széchényi-utca 6. szám

LETZTER JÓZSEF fényképészet. festészeti és fényképésznagy tási műterme Piac-utca 44 dr. Ujjfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

* **A pletyka.** Szorgalmas, törekvő varró-leányról szól az ének, ki keserves munkájával tartotta fenn magát öreg anyjával együtt. A szobaur régen szerette a különben jó nevelésű leánykát, úgy, hogy el is jegyezte. A boldogság félszéknek lehetett nevezni a szerény kis lakást, ahol az egyik szobában a házi kisasszony kereste a mindennapi kenyeret, a másikban pedig a szigorú orvos vőlegény bujta a könyveket, hogy minél előbb megszerezze az orvosi oklevelet. Már az orvossá avatás nagy napja is közel volt, midőn egy napon a szomszédasszonyok valamelyike besugta a vőlegénynek, hogy menyasszonya minden hónapban egy titkos levelet kap színes borítékban egy magy urtól és éva intette a házasságra való lépéstől. A vőlegény kétségbeesve vállatára fogta menyasszonyát, ki beismerte, hogy minden hónapban kap színes borítékban egy-egy levelet, de hogy kitől, ezt csak az orvosi diploma elnyerése után fogja neki megvallani. A várva-várt nap is bekövetkezett s most már a vőlegény követelte, hogy menyasszonya váltaná be ígését. Eppen elő akarta szedni a gyanúsító „corpus delicti“-ket, midőn az ajtón kopogtatnak és két ur örömtől sugárzó arccal jelenik, hogy eljöttek Török A. és Tarsa budapesti bankházából, hogy a mai húzáson nyert nagy fönyereményt a sorsjegy visszatérítése ellenében kifizessék. Ekkor azután a menyasszony, aki véletlenül összerakta a Török bankháztól havonta érkező színes borítéku leveleket, bebizonyította vőlegényének, hogy nem valami titokzatos levelek voltak ezek, hanem a szerencsés Török bankház, Budapest, Teréz-körút 46. szám alatti fiókjából jöttek, ahol sorsjegyeit vásárolta s csak a pletyka akarta rosszakaratával szerencsétlenségétől megfosztani.

Hidegvizgyógyintézet megnyitása a Nagyerdői fürdő és vizgyógytelepen Május 1-én. Értekezhetni dr. Balkányi Ede orvos, tulajdonosnál Csapó-utca 4. vagy az intézetben.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara átszik.

A színügyi bizottság ülése.

vagy

Ime itt ez a kut...

Előadó: A három pályázati kérvény itt fekszik az asztalon. Bár feküdne a torony tetején, akkor nem kéne a fejünket törni.

1. Tag: Csak törje lelkem...

2. Tag: Ne morogj te kosaras bimbó!

Előadó: Vizsgáljunk tehát egyenkint...

1. Tag: Követelem, hogy párosával.

2. Tag: Megint? Te kaméliás fiu!

Előadó: Felháborodással veszem kezembe az elsőt. Ilyen eset még nem esett magyar ember háján, akarom mondani Debrecenen. Kétszáz ezer koronát ajánl színházépítésre!

1. Tag: Hallatlan vakmerőség!

2. Tag: Ne ugass bimbó!

Előadó: Nekünk kétszáz ezer forintot?! Hát koldusok vagyunk mi? Nem megmutattuk, hogy gavalérok vagyunk? Áldozatkészségünkre példa ime uraim itt a százezer ferintos ártézi kut és a

vadmacska ott. Vagy kell egyéb bizonyosság is? Ott az a két gyönyörű bérház . . .

1. Tag: Emeletes mézárszék!

2. Tag: Ne bujj rá! Koca!

Előadó: És nekünk még pénzt mer ajánlani? He? Kinek kell pénz manapság? Annyi van, mint a polyva! Még kiakarja bővíteni a színházat? Ki halott ilyet?

1. Tag: Ez is tulnagy, ami van.

2. Tag: Görbülj hétrét!

Előadó: Véleményem tehát az hogy szavazzuk le, s — menjünk vissza — a megyeházára!

(Visszaviszik a színházat.)

d. — n. —

S Z I N H Á Z.

Zárt ajtók mögött.

— ápr. 30.

A színházi bizottság tegnap ülést tartott. Állítólag a színházi pályázatra beérkezett három kérvényt tárgyalt. Ez azonban nem egészen bizonyos. Mert a színházi bizottság elkövette azt a hihetetlen dolgot, hogy a nyilvánosság teljes kirekesztésével, a szó szoros értelmében bezárt ajtók mögött tartotta meg ülését. Az újságírók erre elhagyták a közgyűlési termet.

Ugyan mire való volt bezárni az ajtókat? Hiszen ha kétezer ajtó mögé zárkózik is az a színházi bizottság, akkor is tudja róla az egész világ, amit elrejtteni nem lehet! hogy olyan ügyekkel foglalkozik, amikhez egyáltalán nem ért. Ezt cselekszi a bizottság nyilvánosan épp úgy, mint akár ha leásná magát a föld közepébe.

Azt mondja a szervezeti szabályzat, hogy a színházi bizottság a színház szellemi vezetője.

No a tegnapi zárt ülésen ugyan kevés lehetett a szellem, még kevesebb a vezetni való; mert rövid idő múlva előszivárogtak a város e legjelesebb férfiai, a titkos vakolás nagy munkájának operettei rejtekhelyéről és elárulták, hogy a bizottság többsége Zilahy Gyula aradi szinigazgatót ajánlja a tanácsnak.

Mi ezt igazán vakon elhiszük. Miért? Mert ez a határozat izról-izre rávall a debreceni színházi bizottságra.

Nekünk csupán egy szerény indítványunk van. Ezuttal a színügyi bizottság minden egyes tagjának legalább tízezer korona kauciót kellene a város pénztárába letenni, hogy . . . no de hiszen majd kitudódik mire.

Kérdezni bátorokodunk végül, nem lehetett volna ezt az egész bizottsági előadást valamely jótékony célra a kerékpárosok versenypályáján megtartani?

— (A mai tanácsülés.) Arról, a mi tegnap a színházi bizottság titkos ülésén történt, nem mondhatunk bírálatot; mert nem faggattuk a bizottság rejtelmes — édes tagjait, hogy pletykáljanak. Sem

az ügyhöz, a debreceni színészet jövőjének komoly ügyéhez, sem e lap publicisztikai elveihez nem tartjuk méltónak, hogy oly kérdésben, mely a legtisztább és felette fontos közügy, szolgálja fülek ajtóra tapasztása révén jussunk a nyilvánosság teljességét joggal megkövetelő közéleti tények ismeretéhez. Föltesszük a városi tanácsról, hogy semmi oka sincs rejtőzködni és a mit elkövet, azért a felelősséget nyíltan vállalja is. Ha tehát a városi tanács azt a határozatot kívánja hozni, hogy elfogadja a színházi bizottság javaslatát és Zilahy Gyulát választja meg hat évre igazgatónak: ne röstelje ez a törvényes nyilvánosság színe előtt cselekedni. A közgyűlés, a hová főlebbezés folytán végső döntés végett ez az áldatlan színházi kérdés ugyanis kerülni fog: majd kideríti, miért van szükség a romlás szélén lézengő debreceni színészetnek a feneketlen mélységbe taszítására? Mi igazán különösnek tartjuk, hogy a hatóság mindarról hallani se akarjon, amit közönség s a város érdeke hangosan követel. Hanem bedugja a fejét a homokba s a mikor a közönségnek kevés a színházban a páholy, a nagylelkűen felajánlott új nézőtér páholsora helyett ő tuzoksága megelékszik egyetlen — páholyal. Ha így vezetik a közügyeket Debrecenben, akkor valóban ideje hozzá látni egy és más még titokban tartott dolog szellőztetésére. — Nem volna-e feltűnő és mélyen elszomorító, hogy a tanácsnak nem kell a népszinmű fellendítése, nem kell eredeti darabokra s egyéb nemes művészi előokra jutalom, nem áldozatkészség, nem kell kétszáz ezer korona, a színház céljaira, nem kell hatalmas művészi becsü tervezet elsőrendű műépítész-től, nem kell komoly kérdések alapos megvitatása. Hanem igenis kell előre megállapított páholy-marsruta és kell, hogy az adózó közönség adja meg a kis konventikumum árát 3 százalékos színházi pótdadó helyett majd 5—6 százalékos pótdadó-emelkedéssel. A tanács legyen méltó a rábizott feladatra és foglalkozzék legalább az ezuttal felszínre jutott rendkívüli helyzettel és rendkívüli ajánlattal érdeme szerint. Hadd láthasson ebben a csunya színházi ügyben kiki, világosan, tisztán. Ez nagyon szükséges. Mert igen sok közgyűlésen — ádáz viharok közt — fog még szerepelni ez a két dátum, ápr. 29 és 30-ika, a melyeknek siralmas tévedései miatt évek múlva is sok keserűség fakad Debrecenben.

Az orosz-japán háború.

A harci tudósítók kizárása.

Washington, ápr. 29. A tokiói amerikai követ egy távirata szerint ezentul a hírlapok tudósítóinak nem engedik meg, hogy kövessék a japáni hadsereg hadműveletét. Ugy számítják, hogy 200 angol és amerikai tudósító van beosztva a hadsereghez.

Felirat az orosz cárhoz.

Pétervár, ápr. 29. A kharkovi ne-

messég fölíratára, melyben amaz aggodalomnak adnak kifejezést, hogy a helyi közigazgatás újjászervezésével a nemeség, melynek hivatása az uralkodó akaratából a népnevelés felett őrködni, e tekintetben való régi jelentőségét elveszthetné a cár sajátkezűleg azt a megjegyzést tette, hogy ezek az aggodalmak teljesen alaptalanok. A népiskolának az államhatalom tevékeny vezetése alatt kell állaniok, de a legjobb helyi erőknél ezután is, úgy mint esideig, gondoskodniok kell azokról.

EGYLET.

A Debreceni torna és Kerékpáros egyesület f. évi május hó 1-én (vasárnap) d. u. pont 3 órakor, az Angol Királyné szálloda fehér termében rendes évi közgyűlést tart, amelyre az egyesület összes tisztelt tagjait ez uton tisztelettel hívja meg. Debrecen 1904. ápr. 27. Laszgalner Kálmán egyesül. ügyvivő elnök. Jegyzet: Az egyesület alapszabályai értelmében, ezen közgyűlés eltekintve a megjelent tagok számától feltétlenül határozat képes.

TÁVIRATOK.

A király érkezése.

Budapest, ápr. 26. Rendkívül fényesen készül fogadni öfelségét a főváros. Az előkészületek erősen folynak. A fogadásnál a pályaudvaron megjelennek a kormány összes tagjai, a zászlós urak, a főrendi és képviselőház tagjai, számos ellenzeki képviselő is jelen lesz.

A vasutasok dolgai.

Budapest, ápr. 29. Hieronymi miniszter intézkedése folytán a vasuti munkások nyugdíj szabályzata elkészült. Ezzel a vasuti munkások régi óhajta teljesül. Hír szerint a kereskedelmi miniszterium a vasuti táviró szolgálat reformjával foglalkozik. A vasuti és hajózási klub küldöttséggel járul a király elé, hogy az elfogott vasutasok számára kegyelmet kérjen.

A kedves horvátok.

Bécs, ápr. 29. A reichsrath mai ülésén Bianchini és társai interpellációban kérték a kormánytól Zrinyi Péter és Frangepán Kristóf horvát hősök közös nyugvóhelyének megállapítását, hogy a horvát nép Zágrábba szállithassa hantvaikat.

Nagy szerencsétlenség egy bányában.

Madrid, ápr. 29. Sevilla mellett egy kőszénbányában bányalég robbanás történt, mely rendkívül sok embert megölt. Eddig ötvenhárom holttestet találtak.

Gahonatözsde.

Budapest, április 29. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 18,000 métermázsza került forgalomba szilárdan tartott, közben valamivel drágább áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Idő: borult.

Buza áprilisra	7.86—87
" októberre	7.86—87
Rozs áprilisra	7.89—90
" októberre	6.52—53
Zab áprilisra	5.26—26

Törvénykezés.

Sikasztó hivatalnok.

Törvényszéki tárgyalás.

Valóban meglepő, hogy milyen együgyű és fargatlan a mi egyszerű, falusi népünk. A nadrágos és kabátos embert, ha az hivatalnok, legalább is kiskirálynak képzelet. Akitől csak legkevesebbet is függ, az az ő szemében mindenható hatalmasság. Lehet, hogy talán nem mindenütt ugyan, de a lefolyt esetből ítélve, nem mese az az adoma, ami a falusi ember egyszerű eszejárásáról szól. Ugyanis a királyi méltóságról beszéltek a paraszt előtt, mire azt felelte.

— De talán a szolgabíró mégis nagyobb ur! . . .

. . . Ilyen istenadta viszonyok közt nem volt nehéz annak a járásbírói irnoknak, aki bűncselekményiért tegnap felelt bírái előtt, jogtalanul megsarcolni a népet. Azaz csak felelt volna, de nem tudott; minden védekezése csak gyarló dadogásból állott.

Es ez az ember évek során át volt tagja annak a közigazgatási szervezetnek, amely a nép s az ország jólétét és rendezettségét van hivatva munkálni és föntartani. És ez az ember évek hosszú során át ugyszólván csalta és lopta a szegény népet. Sőt magát az államot is megkárosította. És kitudja, hány ilyen hűtlen sáfár van széles Magyarországon? . . .

Akit végre mégis rajtakaptak bűnös üzemeln, az az ember: Szatmári József a derecskei járásbíró volt irnoka. Éveken át rakott az ügyes-bajos emberek részére általa kiállított hivatalos írásokra már elhasznált okmánybélyegeket. Jöttek a szegényemberek végrendeleti és más egyéb másolatokért és bevette rajtuk a bélyegárát, az iratokra pedig a telekkönyvi kivonatokról leszedett bélyegeket ragasztotta fel újra. Sőt emellett a másolásért a hivatalosan megállapított díj kétszeresét, háromszorosát s még többszörösét is követelte. A mellett még az ügyfeleknek kétszer, háromszor is el kellett menni a hivatalba, hogy írásukat — néha a járásbíró közbelépésével — végre megkaphassák.

De addig jár a korszak a kutra, amig eltörik. Így járt Szatmári József is. Őt is végre rajtakapták. Nyomban fölfüggesztették állásától.

A debreceni kir. ügyészség hivatali sikkasztás büntette címén helyezte vád alá Szatmári Józsefet. Bűnyének a fő tárgyalását csütörtökön kezdette meg a debreceni kir. törvényszék a törvényszéki palota II. számú tanácstermében.

A fő tárgyalás elnöke Oláh Miklós dr. Szavazóbírák: Tatay Ferenc és Kerekes János. Jegyző: Tormágy Géza. A vádhatóságot Horváth István alügyész, a védelmet pedig Kardos Samu dr. ügyvéd képviselte.

Röggel 9 órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást. A vádlottnak elébe tárta, hogy harminchárom esetben be van bizonyítva ellene, hogy az okiratokra elhasznált bélyegeket ragasztott.

A vádlott csökönyösen tagadja bűnét. Abba a gyenge fonálba kapaszkodik, hogy mások, kik az ő megrontására szövetkeztek, követték volna el mindezeket a bűncselekményeket. Sőt annak bizonyítására, hogy csakugyan jó bélyegeket használt, a felekkel számszerint kettővel, nyilatkozatot íratott alá, hogy ők maguk vitték neki a bélyeget.

Majdnem negyven tanu van beidévezve, de ezeknek csak egyrészt hallgatták ki tegnap. A tanuk mind terhelő vallomást tesznek Szatmári ellen. Még a két aláíró atyafi sem ismeri be, hogy ők adták volna a bélyeget. Ezek egyike, ifj. Bánfi János így vall:

Elnök: Tanu, kinek adta maga a két koronát?

Tanu: Szatmári tekintetes iktató urnak.

Elnök: Hát akkor minek írta alá a nyilatkozatot?

Tanu: Mert a tekintetes ur fia azt mondta, hogy a kincstárnak már ugyis eleget tettem, hát mindegy nekem, ha bélyeg is.

Elnök: Azért mégsem kellett volna aláírni.

Tanu: Hát meg is mondtam én, hogy aláírni aláírom, de arra már nem esküszöm meg, hogy csakugyan bélyeget adtam.

Védő: Nem ijesztette magát senki, hogy miként valljon?

Tanu: Eddig még nem. Hanem az előbb a tekintetes ur fia mondta odaki, hogyha nem azt vallom, amit aláírtam, hát bezárnak.

Elnök: Legyen nyugodt, nem lesz magának ebből semmi bántódása. Hát valami kára nem származott ebből és kéri-e a vádlott megbüntetését?

Tanu: Mán hogy kérném, hisz nem volt nekem ebből semmi károm.

A másik tanu meg, amikor szembevitik a vádlottal, így bizonyítja a maga igazát:

— Szívemre a kezem, hogy készpénzben adtam oda a bélyeg árát.

Igy vallanak ezek az egyenes lelkű, egyszerű emberek, akiknek Szatmári még most is tekintetes ur. Pedig már jóideje annak is, hogy állásától fölfüggesztették.

Bűnössége mellett bizonyít a szakértők véleménye is, amely szerint a bélyegeken levő jelen szócska más kéztől ered.

Az első két napot a tanuk kihallgatása vette igénybe.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Másodszor.

Ma szombaton, ápr. 29-én.

Utazás az özvegység felé.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Szécsi Ferenc.

Megvételre kerestetik.

100-150 drb. két éves ürübirkát keresek megvételre. Czimem: Szent-László gazdaság, utolsó posta Piskolt, Biharmegye.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplombazár

Óriási raktár
szőnyegekben!
függöny, agy és asztalterítő
buiorszővetek
Linoleum
Olcsó árak!

Rohitsi „STYRIA FORRÁS”

GYÓGYVIZ

gyomordaganat, göresök,
szív-, gyomorhaj, eukor-
betegség, kövérség, máj-
haj ellen.

ORVOSILAG AJANLVA.

KAPHATÓ.

Hoffmann Józsefnél

BUDAPEST, Báthory-utca 8.

Délmagyarország egyik legnagyobb városában egy több, mint 20 év óta fenálló

norinbergi-rövid és szövötáru

nagykereskedés

nagy terjedelmű I. a vevőkörrel betegség miatt eladó. Ajánlatok „Fényes Jövő 20,000 kor” jelige alatt Blockner J. hirdető irodájába.

Budapest IV. Sütő utca 6. kéretnek.

Tisztelettel van szerencsém

a nagyérdemű és t.-c. közönség becses tudomására juttatni, hogy a **DOBOS PAVILLON** vendéglőt május elsején megnyitom a hol is megbizottam **HERMEL FRIGYES** szakképzett üzletvezetőm a legjobb és legizletesebb ételekről gondoskodik. Abonást is elfogad kedvezményes árak mellett. — A nagyérdemű közönség jóakaratába magamat ajánlva vagyok teljes tisztelettel

Nemeth András és Társa.

Bolthelyiség,

azonnal kiadó!

Kossuth-utca 15. sz.
a gyógyszerházzal szemben
Ugyanott értekezhetni

**2000 darab
nem es rózsátó**
válogatott fajokban, cserepekben ne-
velt, kapható kertészeti telepemen,
Miklós-utca végén, kefégyár

Virágüzletben levágott és cse-
repes virágok, virágmunkák — izlése-
sen összeállítva, jutányos árban kap

Janatka Alajos

műkertésznél,
DEBRECEN, Piac-utca 59. szám.

Évtizedek óta nagy
sikerrel használtatik
ésuz és köszvény el-
len a Kriegner-féle
REPARATOR.

Törvényesen védve. o
A Szt. Rókus kórházban
186 esetközül 129 esetben
teljes gyógyulást ered-
ményezett. Nagy üveg
ára 2 korona, kis üveg
ára 1 korona. Kapható
a gyógyszerházakban.
Utánzatt vakodjunk.

Legtökéletesebb arotisztító és szépítőszerek
Hatásuk csodás és biztos
AKACIA-KRÉME.

E világhírű akácia-
arokénőcs nem ártal-
mas, sem higanyt,
sem ólmot nem tar-
talmaz, minden arcot
üdit, frissit és szépít.

Törv. védve.
Igazi urinőknek egyedüli
kedvelt pip erecikkei az
-Crème 2 kor,
Akácia-Puder 1 „
-Szappanl „

Vérszegénység

étványtalanóság, sápkór
idegesség gy gytására
és gyenge gyermekek
részbitésére a leghatáso-
sabb készítmény a Krieg-
ner-féle

Tokaji china vasbo

E nagyon kellemes
ízű ital kiváló saját-
ságait az országos
egészségügyi tanács

ltatta s aján-
belügyminisz-
é engedélyvel

ámplic: Nagy üveg
tau 6 korona. Kis
üveg ára 3 20 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTAR**

Budapest, VIII. Kalvin-tér,

Kapható gyógyszerházakban, de tes-
sők mindig Kriegner-félét kérni!

Postai szétküldés naponta.

Kiváló szerencse Töröknel

Felülmulhatatlanul

kedvz főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 14 millió a korona
nyereménynél többet fizetünk nagyrabecsült vevőiknek; csak a leg-
utóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig

605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre
a 100.000 koronás főnyerem. a 74366 sz a 80.000 koronás főnyereményt a 83061
sorsjegyre. sz. sorsjegyre.
a 100.00 koronás főnyereményt a 52528 a 70.000 koronás főnyereményt a 81161
sz. sorsjegyre. sz. sorsjegyre.
a 100.000 koronás főnyereményt a 94780. a 70.000 koronás főnyereményt az 5498
sz. sorsjegyre, sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 109780 a 60.000 koronás főnyereményt az 51618
sz. sorsjegyre. sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 84610. a 60.000 koronás főnyereményt a 7634
sz. sorsjegyre. sz. sorsjegyre.
90 000 koronás főnyereményt a 92787. a 50 000 koronás főnyereményt a 408.
sz. sorsjegyre. sz. sorsjegyre.

és ezeken kívül meg egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osz-
tálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy.
kir. szabamozott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt. —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor 3
" " " 3.— " " 6.— " " 6.— " " 12

sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében küldjük
Hivatalos rvezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre
kérünk

f. é. május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ES TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjá-
ték-üzlete

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46—a I. fiók: Váci-körut 4—a**
I. fiók: Muzeum-körut II—a III. fiók: Erzsébet-körut 54

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztály-
orsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben } utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (bélye-
gekben.
A nem tesző törlendő.

Pontos cím:

Kardos László

ajánlja

szőnyeg-raktárát

Kossuth-u. 9.

a vászonüzlettel egy helyiségben.

a lakást változtató t. közönség
figyelmébe.

○○○○○○ Minden fajta ○○○○○○
SZŐNYEGEK,

Szoba-pokréczok, Szövet- és Csipke-
függönyök, Ajtó-függönyök, Agy-
és Asztalterítők, Butorszövetek,
Bőrvásznak, Linoleumok nagy vá-
lasztékban.

○○ **Maradék szőnyeg fél áron.** ○○

Meghívó.

A nyiregyháza mátészalkai helyi érdekű vasut részvénytársaságunk
1904. évi május hó 16 án (hétfőn) d. e. II. órakor
Budapesten, V. Fürdő utca 3 sz. a. I. em. tartandó

rendes közgyűlésére

Nap rend.

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és az 1903. évi mér-
leg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatartozásáról.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felment
vény megadása iránt.
4. Javaslat a nyiregyháza vásárosnaményi vonalnak társaságunk által
való kiépítésére, valamint ebből folyólag az alaptőkének felemelésére és
alapszabályainak módosítására.
5. Az alkalmazottak nyugdíj és segélyintézete ministerileg jóváha-
gyott alapszabályainak bemutatása, határozat ez ügyben.
6. Határozat az igazgatóság esetleges kiegészítése iránt.
7. Az igazgatóság tiszteletdíjának megállapítása az 1904. üzletévre.
Budapest, 1904. április hó 18-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek
az alapszabályok értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényekkel
együtt Budapesten a „Magyar Általános Hitelbank“-nál, vagy Mjm Frank-
furtban: a „von Erlanger Söhne bankháznál legkésőbb 8 nappal a köz-
gyűlés megtartása előtt letenni.

Minden letett részvény 1 szavazatra jogosít.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème aroszépítő s bőrpoló kenőcsöt,
mely teljesen ártalmatlan, nem

zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot
tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható
arcvörösség, májfolt, sörny, szepő s egyéb tisztá-
lanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A cré-
méhez használ- **Harmat-arcpor,** mely az arcnak
landó poudert, üde, ifju szint

kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér,
rózsa s eréme színben. Kitűnő illata, teljesen ártal-
matlan volta s finomsága által vetekedik minden más
készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz**
ára 50 fill. **Nagyobb A Molitergin** a legkiválóbb
dozozó 1 és 2 kor.

son kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű
lágyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fe-
hériti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem
zsiroz s nem piszkítja a bőrt. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy
arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz.
Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, pu-
ává változtat. **Egy üveg Molitergin** ára 1 korona.

Szomoradni herbél kiváló genddal készült gyógyberok, melyek gyógyték tekintetében versenyeznek minden e nemű
készítmény

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszer. különlegességekből.

Dr Borsos féle

Növényi-hajszes.

Meggátolja a hajkihullást,
a fejbőr megkorpásodását,

a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr betegségektől.
Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.
Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérmüt. Teljesen
ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszes
ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s in-
kább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható
anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is,
mint a Borsos-féle hajszes. Ezen hajkenőcs is, tel-
jesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs
ára 1 korona

Iztelen csukamájolaj

A Mihalovits-féle
teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undort
nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen sze-
dik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas-bor.

Conduangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára

1 korona 60 fill